

Kuopion kaupungin ja Savon koulutuskuntayhtymän kumppanuusmalli

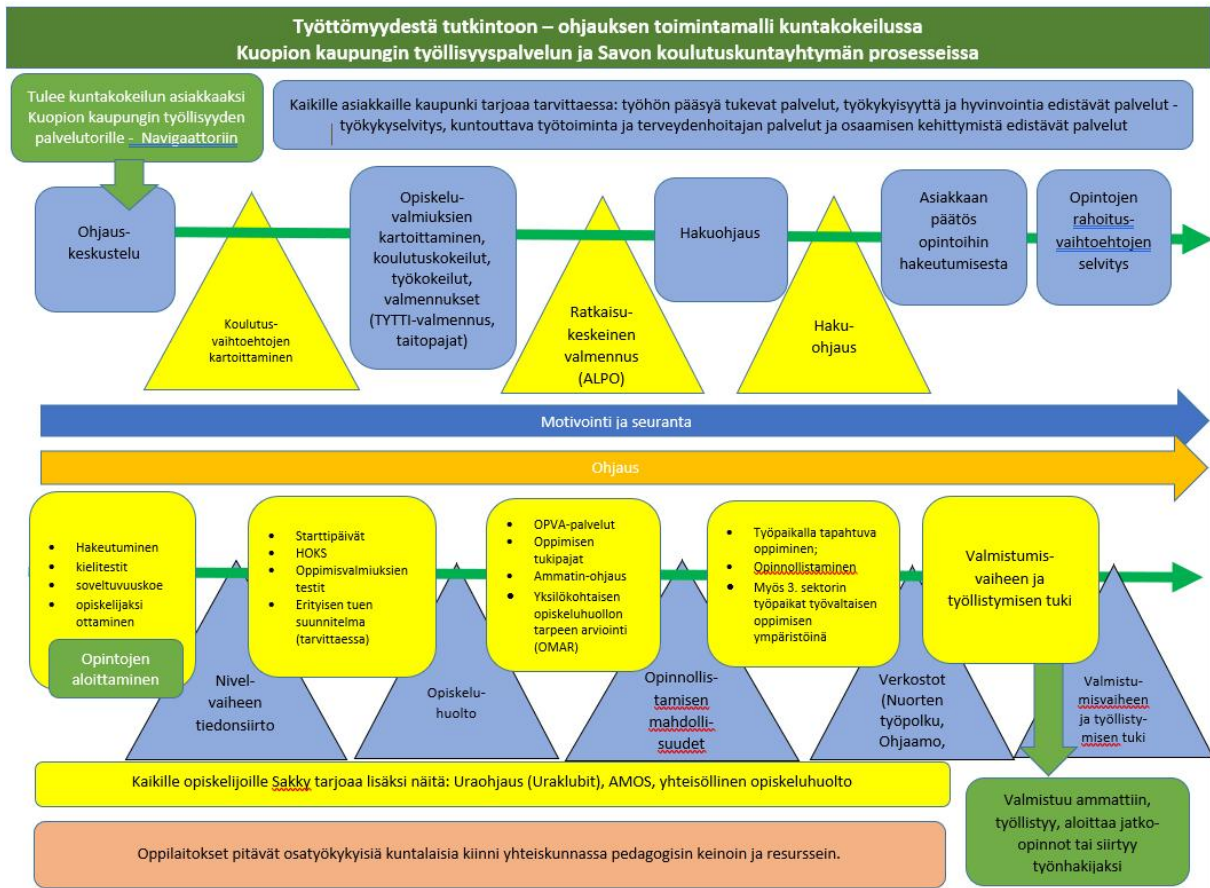
Pääministeri Sanna Marinin hallitus on asettanut yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi työllisyysasteen nostamisen 75 prosenttiin. Tähän tavoitteeseen pääseksi hallitus tekee uudistuksia sekä koulutusjärjestelmään, esimerkiksi jatkuvan oppimisen uudistus, että työllisyyspalveluihin, esimerkiksi työllisyyden kuntakokeilut ja pohjoismaisen työvoimapalvelujen malli. Lisäksi hallitus valmistelee kuntien roolin vahvistamista työllisyyspalvelujen järjestäjänä. Kuopion kaupungin näkökulmasta edellä mainitut uudistukset vaikuttavat merkittävästi työllisyyspalvelujen toteuttamiseen lähivuosina. Uudistukset haastavat Kuopiota rakentamaan yhdessä keskeisten yhteistyökumppanien kanssa uudenlaista työllisyyden edistämisen ekosysteemiä. Ekosysteemin kulmakivinä tulevat kaupungin näkökulmasta olemaan työnantajien, TE-hallinnon, oppilaitosten sekä eri alojen palveluntuottajien (julkiset ja yksityiset) ja kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö.

Ekosysteemin yhtenä osana Kuopion kaupungin työllisyyspalvelun ja Savon koulutuskuntayhtymän edustajat ovat valmistelleet ja pilotoineet jo useamman vuoden ajan kumppanuusmallia. Tässä kumppanuusmallissa on haettu ratkaisuja siihen, miten vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat, ammatinvaihtajat tai työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi osaamisen päivytystä kaipaavat työttömät saataisiin nykyistä jouhevammin mukaan osaamisen kehittämisen palveluihin ja koulutuspoluille. Osaamisen kehittämispalvelut ovatkin keskeisessä roolissa kuntakokeilussa 1.1.2021 – 30.6.2023. Kokeiluissa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet. Kuntakokeilussa on siten osaamisen kehittämiseksi tarvetta eri koulutusorganisaatioiden ja oppilaitosten kanssa tehtävässä yhteistyössä. Kuntakokeilun asiakkaista (6 273) osaamisen kehittämisen työnhakijoita on arvioitu olevan 2 206 Kuopion alueella eli 35% asiakkasmäärästä. Lähes 1400 kuntakokeilun asiakasta on kokonaan vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa. Kuntakokeilun asiakkasmäärästä on Kuopion alueella 40 % alle 30 v.

Kuopion kaupungin työllisyyspalvelu ja Savon koulutuskuntayhtymä tekevät tällä hetkellä tiivistä yhteistyötä työllisyyden palvelutorilla uudenlaisten palvelujen ja palvelupolkujen sekä asiakkaiden osaamisen kehittämiseksi ja osaavan työvoiman saatavuuden edistämiseksi Pohjois-Savossa. Syksyn 2020 aikana tässä kokonaisuudessa on resurssina ollut Savon ammattiopiston opinto-ohjaaja ja työllisyyspalvelun koulutuskoordinaattori.

Yhteistyö ja kumppanuutta on rakennettu myös hankkeiden avulla. Savon ammattiopistolla on alkanut ALPO-hanke, jossa toimii hankepäällikkö ja hanketyöntekijä. Hankkeen tavoitteena on madaltaa kuntakokeilun asiakkaan kynnystä siirtyä ammatillisiin opintoihin vahvistamalla alavalinnan osuvuutta sekä vahvistaa opiskelijan kiinnittymistä opintoihin ja opintojen loppuun saattamista ratkaisukeskeisen valmennusmallin avulla. Hankkeessa myös kehitetään edelleen toimintamallia Savon koulutuskuntayhtymän ja Kuopion kaupungin työllisyyspalvelun yhteistyölle. Savon koulutuskuntayhtymän AMOS-hankkeen tavoitteena on puolestaan maahanmuuttajien ammatillisen koulutuksen kehittäminen yhteistyössä koulutusorganisaatioiden sekä TE-palveluiden ja Kuopion kaupungin työllisyyspalvelun kanssa. Lisäksi Savon ammattiopistolla on käynnistynyt ASKEL-hankkeen TYTTI-valmennus, jonka valmentajana toimii yksi Savon ammattiopiston lehtoreista. TYTTI-valmennuksessa on mahdollisuus päästä kurkkaamaan ammatillisiin opintoihin työllistävillä aloilla ja nähdä, millaista tämän päivän opiskelu on.

Savon koulutuskuntayhtymän ja kaupungin työllisyyspalvelun kumppanuusmalli on kuvattu alla kuviossa 1. *Työttömyydestä tutkintoon – ohjauksen toimintamalli kuntakokeilussa*. Kuviossa keltaiset kolmiot kuvaavat Savon ammattiopiston palveluja/toimenpiteitä ja siniset kolmiot Kuopion kaupungin työllisyyspalvelun palveluja/toimenpiteitä. Savon Ammattiopiston toimia ja rahallista panostusta ko. malliin on kuvattu liitteessä 1B. Kuvatun asiakasohjauksen toimintamallin kautta saadaan asiakkaita ohjautumaan eri koulutusaloille Savon ammattiopistoon ja muihin ammatillisiin oppilaitoksiin sekä korkeakouluihin. Asiakas ohjautuu opinto-ohjaajan tai koulutuskoordinaattorin kautta eri koulutusvaihtoehtojen kartoitukseen ja erilaisten koulutuspolkujen suunnitteluun tavoitteena opintopolun alkuun starttaaminen. Ohjauksessa ja valmennuksessa on tärkeä huomioida tarvittavat tukitoimet ja työvälineet ennen opintoja, opintojen aikana ja opintojen päätyttyä. Savon ammattiopisto tekee yhteistyötä alueen työnantajien kanssa työssäoppisjaksojen toteuttamiseksi opiskelijan eri vaiheissa. Kun opiskelija valmistuu ja jos työpaikka ei ole näköpiirissä, niin asiakas saa tukea työnhakuun kuntakokeilussa tai työllisyyden palvelutorilta hyödyntäen esim. ohjaamo, aikuisten ohjaus- ja neuvontapalveluja, nuorten työpölyhanketta tai työllisyyspalvelun yritys yhteistyökoordinaattoreiden työnantaja-verkostoja.

Kuvio 1. Työttömyydestä tutkintoon – ohjauksen toimintamalli kuntakokeilussa

Asiakkaan motivointia tekevät kaikki yhdessä ja asiakkaan seuranta ja eteneminen kuuluvat myös molemmille organisaatioille. Asiakkaan prosessivastuu kuuluu työllisyyspalveluun. Asiakas aktivoituu oman opintopolkunsu asiantuntijaksi hyödyntäen oppilaitoksen ja kunnan palve-

luita. Työtä tehdään yhdessä asiakkaan ollessa keskiössä. Toimintamallissa on tärkeitä ponnastaa nivelvaiheisiin ja tiedon siirtoon. Kun yhteistyö on tiivistä ja ketterää, niin asiakas ei ti-pahda nivelvaiheissa ja asiakkaan opintopolku etenee tavoitteen mukaisesti.

Toisessa kuviossa puolestaan esitetty *asiakkaan ohjausprosessi koulutukseen ja opintoihin*, joka tukee asiakkaita työmarkkinoilla tarvittavaan osaamisen kehittämiseen ja lisäämiseen. Kuviossa on nostettu esille TE-palvelujen (punaiset kohdat) ja Kuopion kaupungin työllisyyspalvelun (siniset kohdat) eri tukimuodot ja palvelut. Asiakkaalla on käytössä opinto-ohjaajan, koulutuskoordinaattorin, työllisyyspalvelukoordinaattorin ja TE-asiantuntijan tuki, ohjaus ja neuvonta, kun mietitään hänelle sopivia koulutus- ja uravaihtoehtoja tai kouluttautumista työnhaun tueksi. Lisäksi palvelutorille voi tulla keskustelemaan eri mahdollisuuksista osaamisen kehittämiseksi. Tavoitteena voi olla eri koulutusvaihtoehtojen selvitys ja kartoitus esim. työvoima- ja rekrykoulutus, oppisopimuskoulutus, ammattiosaamisen kartoitusjakso, perustutkinnot tai osatutkinnot sekä ammatillisen osaamisen päivittäminen ja räätälöinti työhön sopivaksi.

ASIAKKAAN OHJAUSPROSESSI KOULUTUKSEEN JA OPINTOIHIIN

Kuvio 2. Asiakkaan ohjausprosessi koulutukseen ja opintoihin